

Tobak och rökavvänjning

161122

**Rökning är associerat med ökade medicinska risker, även för cancerpatienter (++)
Komplikationsrisken är större för rökare än ickerökare i samband med operation. Personer som röker får mer bieffekter än ickerökare av såväl kemoterapi som strålbehandling. Mot denna bakgrund ska alla cancerpatienter tillfrågas om tobaksbruk och informeras om dess risker. Alla cancervårdande enheter bör ha rutiner för stöd till tobaksavvänjning (Socialstyrelsen, Nationella riktlinjer för sjukdomsförebyggande metoder 2011).**

Effekten av rökstopp före behandling är bäst studerat hos patienter med lungcancer och head-and-neckcancer. Fortsatt rökning associeras med ökad risk för dödlighet av alla orsaker samt ökad risk för tumörrecidiv hos patienter med icke-småcellig lungcancer i tidigt sjukdomsstadium samt ökad risk för dödlighet av alla orsaker och ökad risk för utveckling av sekundära primärtumörer hos patienter med småcellig lungcancer med begränsad sjukdom, jämfört med patienter som slutat röka i samband med cancerdiagnosen (++)
Patienter med head-and-neckcancer som röker i samband med strålbehandling har sämre överlevnad, lokoregional kontroll och sjukdomsfri överlevnad jämfört med patienter som slutar röka före strålbehandling (++)

För alla cancerpatienter leder rökning till ökad dödlighet av alla orsaker, ökad cancerspecifik dödlighet samt ökad risk för sekundär primär cancer. Rökstopp förbättrar prognosen för patienter med cancer.

Det finns idag inte tillräckligt med evidens för att e-cigarett är en effektiv och patientsäker rökavvänjningsmetod. Användandet av e-cigarett kan därmed inte rekommenderas.

Cancerpatienter som är rökare ska rekommenderas att sluta röka. Organiserad rökavvänjning ledd av utbildad personal har effekt, och cancervårdsteamet ska ha kunskaper om vart patienten kan remitteras/hänvisas för rökavvänjning. Såväl många enheter inom primärvården som flera av sjukhusen har rökavvänjningsenheter.

Länk:

<http://www.vgregion.se/tobaksavvanjning>

<http://www.1177.se/Stockholm/Tema/Halsa/Alkohol-och-tobak/Hjalp-att-sluta-roka/>

Referenser:

Baser s, Shannon V, et al. Smoking cessation after diagnosis of lung cancer is associated with a beneficial effect on performance status. Chest 2006; 130:1784-1790
Chen A, Chen L, et al. Tobacco smoking during radiation therapy for head-and-neck cancer is associated with unfavorable outcome. Int J Radiation Oncology Biol Phys 2010 1-6

Chen J, Ruoxiang J, Graces Y et al. Prognostic factors for limited-stage small cell lung cancer: A study of 284 patients. Lung Cancer 2010 67:221-226

Fritz-Poncica L, Kullgren A. Sjuksköterskors kunskap och attityder kring vikten av rökstopp inför strålbehandling. Examensarbete vid Sahlgrenska akademien 2010

Mason D., Subramanian S, et al. Impact of smoking cessation before resection of lung cancer: A society of thoracic surgeons general thoracic surgery database study. Ann Thorac Surg 2009; 88:362- 71

Parsons A, Daley A et al. Influence of smoking cessation after diagnosis of early stage lung cancer on prognosis: systematic review of observational studies med meta-analysis. *BMJ* 2010; 340:b5569

Porock D, Nikoletti S, et al. The relationship between factors that impair wound healing and the severity of acute radiation skin and mucosal toxicities in head and neck cancer. *Cancer Nurs* 2004; 27:71-78

Rades D., Setter C., et al. Effect of smoking during radiotherapy, respiratory insufficiency and hemoglobin levels on outcome in patients irradiated for non-small-cell lung cancer. *Int J Radiation Oncology Biol Phys* 2008;71:1134-1142

Videtic G, Stitt L., et al. Continued cigarette smoking by patients receiving concurrent chemoradiotherapy for limited-stage small-cell lung cancer is associated with decreased survival. *J Clin oncol* 2003, 21:1544-1549

Zevallosjp, Mallen MJ, et al. Complications of Radiotherapy in Laryngopharyngeal Cancer. Effects of a Prospective Smoking cessation Program. *Cancer* 2009;115:4636-44

U.S Department of Health and Human Services. *The Health Consequences of Smoking – 50 Years of Progress: A Report of the Surgeon General*. Atlanta, GA: U.S Department of Health and Human Services, Center for Disease Control and Prevention, National Center for Chronic Disease Prevention and Health Promotion, Office on Smoking and Health 2014

Warren, GW, Sobus, S, and Gritz, ER. The biological and clinical effects of smoking by patients with cancer and strategies to implement evidence-based tobacco cessation support. *Lancet Oncol*. 2014; 15: e568–e580